

Tijdens het bedrijfsbezoek aan wijndomein Aldeneyck was Karel Henckens een open boek voor de cursisten

Wijnbouwteelt als diversificatie in de fruitteelt

Ter gelegenheid van het 80-jarig bestaan van de Studiekring Guvelingen werd de wandelvoordracht van zaterdag 2 juni 2018 in een feestelijk kledje gestopt. Met de inhuldiging van de nieuwe vinificatieruimte werden meteen nieuwe accenten voor de toekomst van de fruitteelt gelegd. Lesgever oenologie aan de wijnmakerscursus van Studiekring Guvelingen, Marc Henderix, schetste in zijn toespraak de geschiedenis van de opkomst van de wijnbouwteelt in onze contreien.

Eddy Leclere
Studiekring Guvelingen

In aanwezigheid van bestuursleden en leden van Studiekring Guvelingen, directie van de solv Tuinbouwschool en gedeputeerde voor Landbouw van de Provincie Limburg, Inge Moors, besprak

en de Tuinbouwschool zijn als eerste hiermee op de kar gesprongen van de wijnbouw hype en zijn vorming in Vlaanderen en Wallonië.

Pioniers

De historiek van de Limburgse wijnbouw begon in de jaren '60 van vorige eeuw met Jean Bellefroid uit Borgloon-Kerniel. Hij werd de pionier genoemd omdat hij als eerste met wijnbouw (= druiventeelt) begon op de hellingen achter zijn huis. Als grote liefhebber van de Loonse geschiedenis vond hij in geschriften dat in vroegere tijden wijnbouw in Borgloon en omgeving heeft bestaan. Veel wijnbouwers, die later de microbe te pakken kregen, zijn bij hem te rade gegaan. In de jaren '70-'80-'90 zijn vele wijnbouwers, weliswaar allemaal begonnen als amateur-wijnbouwer, meegegaan in het verhaal van de

Marc Henderix ook de evolutie naar de toekomst toe.

Marc Henderix: "Vandaag 2 juni 2018 is een bijzondere dag omdat in de solv Tuinbouwschool een gloednieuw - en voor de eerste keer in een school in Vlaanderen - vinificatielokaal wordt geopend. Vinificatie betekent het begeleiden van een druivenmost vanaf de pluk tot een afgewerkt eindproduct, de wijn. Een ander woord is oenologie of de leer van het wijnmaken. Studiekring Guvelingen

wijnbouw. Het zijn letterlijk de eerste pioniers en durvers die geloofden in een toekomst van de wijnbouw in Limburg. Zonder twijfel heeft het wijnkasteel Genoelselderen bij monde van Jaap Van Rennes een belangrijke bijdrage geleverd aan de bekendheid en verspreiding van de Limburgse wijn.

In het nieuwe millennium onderging de wijnbouw een ware explosie. De tijd van de kleine amateur-wijnbouwer is definitief voorbij. Zo ontstonden in onze contreien wijngaarden zoals Pietershof, Crutzberg, Kitsberg, Hoenshof, enz. Een opvallende ontwikkeling is dat er een aantal nieuwe wijnbouwers met veel kapitaal grote oppervlaktes wijngaarden aanplanten.

Kennisverspreiding

Aan verschillende instellingen werden lessen oenologie en voordrachten gegeven. Verspreiding van kennis heeft

Opening vinificatieruimte: Marc Henderix, lesgever cursus Wijnmaker

de wijnbouw een belangrijke impuls gegeven. Toch is een waarschuwing gepast voor het romantisch beeld dat over de wijnbouw wordt opgehangen. Een beginnende en onervaren wijnbouwer volgt best een opleiding en het behalen van een fytolicensie is een must. Wijnbouw is hard labour en bestaat uit drie grote facetten: druiventeler, wijnmaken en marketing of verkoop van wijn. Elk van deze facetten vraagt de nodige kennis en ervaring.

De pioniers van vorige eeuw hebben het pad geëffend voor de huidige wijnbouw. Zo hebben zij in 1999 bijvoorbeeld - op aandringen van Jaap Van Rennes - een belangrijke bijdrage geleverd tot de oprichting van een gecontroleerde oorsprongsbenaming voor Haspengouw. Hierin werden belangrijke eisen, in samenwerking met de Belgische Federatie voor Wijn en Gedistilleerd, in een wettekst gegoten tot het bekomen van een kwaliteitswijn.

In 1996 werd de vereniging 'Haspengouwse Wijnbouwers' opgericht door zichzelf en Lorry Duchateau, tevens schoonzoon van Jean Bellefroid. De lessen werden maandelijks gegeven in het Pibo te Tongeren. Doelstelling was toekomstige en bestaande wijnbouwers op te leiden in het vergaren van kennis inzake teelt en oenologie gebaseerd op wetenschappelijke basis. De vereniging heeft 17 jaar bestaan en is helaas opgehouden, wat velen natuurlijk jammer vonden.

Wijnkenniscentrum

Langzaam maar zeker is dan zowel de Vlaamse als Provinciale overheid wakker geworden over de toekomst van de wijnbouw. Aanvankelijk was er veel ongelof bij de politici, maar de opkomst van de wijnbouw in België was niet meer te stuiten. De provinciale landbouwdienst, bij monde van ex-gedeputeerde Marc Vandepuut en vandaag gedeputeerde Inge Moors, heeft een belangrijke financiële bijdrage geleverd door het toekennen van SALK-middelen. Het uitbouwen van het Wijnkenniscentrum van pcfruit werd gestart. Het inschakelen van deze wetenschappelijke instelling levert een kwalitatieve bijdrage inzake schimmel- en insectbestrijding. Waarschuwingstations melden en helpen ons op het juiste tijdstip in te grijpen in de teelt.

Vinificatieruimte

In 2017 heeft de Studiekring Guvelingen ook een belangrijke stap voorwaarts gezet. Waar ze vooral bezig waren met hardfruit en zacht fruit, hebben ze nu ook de druiventeelt en daarbij het wijnmaken in hun armen gesloten. De pas uitgetreden voorzitter van Studiekring Guvelingen Eddy Leclere is de stuwende kracht achter de nieuwe vinificatieruimte die Studiekring Guvelingen met de subsidies van Platteland Plus, middelen van Vlaanderen en de provincie Limburg, hier in de fruitloods van de school heeft gebouwd. Studenten, maar ook wijnbouwers of toekomstige wijnbouwers zullen van die infrastructuur gebruik kunnen maken tijdens de cursussen wijnmaker. Wijnbouw zal naast de kennis van frambozen, aardbeien en alle andere vruchten vanaf nu in de tuinbouwschool geïmplementeerd worden in het leerplan. 10 jaar geleden werd er reeds een wijngaard aangelegd. Voor de verwerking tot een eerste wijn werd in 2015 samengewerkt met Wijn domein Hoenshof. In het kader van de Werktuigendagen Sint-Truiden 2017 werd de wijngaard uitgebreid met nieuwe resistente rassen zoals Sauvignier gris, Cabernet cortis en Johanniter. Op teelttechnisch vlak nemen docente Marleen Vantomme en teeltleider Dirk Janssen samen met de studenten tuinbouw de winter- en zomersnoei en andere bewerkingen voor hun rekening. Docente scheikunde Dorien Bex zal de studenten van de richting Biotechnische Wetenschappen leren wijnmaken op een wetenschappelijke manier. De bedoeling is om studenten aan te moedigen en te sensibiliseren dat er toekomstmuziek zit in wijnbouw. Het telen van druiven betekent een diversificatie in het voortbrengen van vruchten. Het betekent ook een risicospreiding omdat de verkoop met de gekende klassieke vruchten, denk maar aan de peren en appels, niet altijd even vlot verloopt. Momenteel is er een groot tekort aan druiven en bijgevolg ook aan wijn ondanks de vele aangelegde wijngaarden.

“Meten is Weten”

Naast de ontwikkeling van Seprosa®, een mousserende fruit- en druivenwijn (zie Fruit 7, p. 36–37) door Eddy

Onder het motto 'Meten is weten' belichtte Marc Henderix alle aspecten omtrent de labometingen

Leclere en in primeur gelanceerd op het Bloesemterras aan de Honsberg te Zeperen, ontstond bij hem het idee om een opleiding van wijnbouwer te organiseren. Klassiek genomen begint men eerst met de teelt van de druiven. Maar neen, tegendraads als hij is, moest eerst het wijnmaken aan bod komen. Zo zouden toekomstige wijnbouwers zich een idee kunnen vormen of de wijnbouwteelt hun interesse kon wekken. Geraken zij toch gepassioneerd en kan de wijnbouwteelt een nieuwe dimensie aan het bedrijf geven dan kan in het 2e deel van de cursus (volgend jaar) de wijnbouwteelt worden gevolgd. In functie van het bedrijf, de opgedane informatie omtrent de vinifica-

tie, de perceelkeuze, de afzetmogelijkheden ... kan in die cursus wijnbouwteelt alle info opgedaan worden voor de aanleg van een wijngaard. De belangstelling was overdonderend. Er daagden liefst 40 cursisten op. De labolessen werden door mezelf verzorgd. De cursisten beschikten over een cursusboek oenologie en een laboschrift. Tijdens het practicum werden verschillende metingen op most en wijn uitgevoerd. Smaakherkenning, teeltopvolgving en economische aspecten werden door andere docenten besproken. Samen met hun inbreng en de administratieve medewerkers is deze reeks heel succesrijk verlopen. Gedurende drie maanden hebben de cursisten zich met

heel veel belangstelling verdiept in de materie van het wijnmaken. Als afsluiter werd ook een bezoek gebracht aan twee alom bekende wijnbedrijven, nl. domeinen Hoenshof en Aldeneyck.

De aanwezigheid van een vinificatielokaal in de solv Tuinbouwschool betekent een belangrijke stap voorwaarts. Het vinificatielokaal is ingedeeld in drie kamers, nl. een lokaal voor het vergisten van most tot wijn, het lokaal voor het stockeren van vaten en flessen, en heel belangrijk een wijnlaboratorium voor het meten van suikergehalte, zuren, alcohol en sulfieten. Zonder meten kan geen goede wijn worden gemaakt, want "meten is weten". De nauwe samen- en wisselwerking met pcfruit zal voor de fruit- en wijnbouwteelt heel wat toekomstperspectieven bieden.

Conclusie

Mijn conclusie is dat de wijnbouwteelt

- een toekomst heeft
- werkgelegenheid geeft
- het toerisme stimuleert
- en culinair genoeg geeft
- een sociaal gebeuren is.

Tot slot wil ik afsluiten met de leuze: **GOEDE WIJN BEHOEFT GEEN KRANS.** Laat ons de toekomst rooskleurig tegemoet zien.

Proficiat aan de bestuursleden van de Studiekring Guvelingen die zich 80 jaar voor de fruittelers hebben ingezet. Ik wens de nieuwe voorzitter, Raf Decat, veel plezier in zijn nieuwe uitdaging." ■

Alle actuele en interessante nieuwe soorten
aardbeiplanten, aspergeplanten en frambozenplanten

VISSERS PLANT INNOVATORS

Midden Peelweg 10 • NL-5966 RE AMERICA
T +31 (0)77 464 81 00 • F +31 (0)77 464 81 01
info@vissers.com • www.vissers.com

Media service

Laat je opmerken
in dit blad

www.mediaservice.be

12663AM10133
© FREDDY WANDERVEL PEN